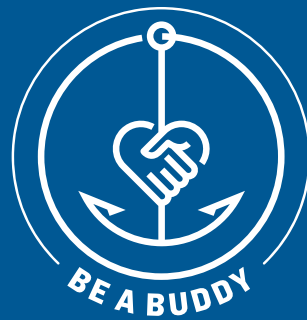

SLIK KAN DU FOREBYGGE

TRAKASSERING OG MOBING

Forebygging og håndtering av trakassering og mobbing på fartøyet er et felles ansvar, der alle om bord har en rolle. Se her hva du kan gjøre for å bekjempe trakassering og mobbing om bord.

INDIVID:

Det enkelte besetningsmedlem

Slik kan du bidra til å forebygge og håndtere trakassering og mobbing:

- Ikke spre rykter om dine kollegaer og ledere
- Vær hjelpsom i stedet for å kritisere dersom en kollega gjør noe feil
- Ikke vær sarkastisk eller nedlatende
- Delta i trivselsskapende aktiviteter
- Si unnskyld hvis du skulle komme til å såre noen – også hvis du er i tvil

Hvis du er vitne til trakassering eller mobbing:

- Si stopp! Fortell den som krenker at dette er uakseptabel adferd
- Støtt kollegaer som er utsatt for trakassering eller mobbing

Hvis du føler deg trakassert eller mobbet:

- Blir du trakassert eller mobbet bør du straks be krenkeren om å stoppe
  - Fortell det til lederen din
  - Ta kontakt med verneombudet ditt
  - Snakk med familie, venner eller en god kollega om det som har skjedd
  - Bruk rederiets tilbud om krisehjelp
  - Kontakt "SeafarerHelp" som er en gratis, konfidensiell og flerspråklig hjelpelinje åpen 24/7 hele året
  - Send bekymringsmelding til Sjøfartsdirektoratet

GRUPPE:

Kollegaene eller arbeidsmiljøutvalget

Slik kan dere sammen være med på å forebygge og håndtere trakassering og mobbing:

- Sett mobbing på dagsorden og ta opp temaet i arbeidsmiljøutvalgets møter
- Snakk med de involverte på en konstruktiv måte - først den utsatte, deretter krenkeren
- Vær gode rollemodeller - ta tydelig avstand fra trakassering og mobbing
- Gjør dere kjent med og bruk rederiets handlingsplan mot trakassering og mobbing
- Hvis mobbing eller trakassering oppstår, ta opp problemet med fartøyets ledelse/rederiet

LEDELSE:

Fartøyets ledelse

Slik kan ledelsen på fartøyet forebygge og håndtere trakassering og mobbing:

- Vær gode rollemodeller - sørg for en respektfull omgangstone og et godt samarbeid om bord
- Sørg for at rederiets policy mot trakassering og mobbing er kjent og tydelig for alle om bord
- Vær oppmerksom på mistriksel og si tydelig i fra dersom uønsket adferd og krenkende omgangstone oppstår
- Ta henvendelser om trakassering og mobbing alvorlig, iverksett undersøkelse av konkrete saker
- Lær å løse konflikter på en konstruktiv måte - hent hjelp utenfra om nødvendige

ORGANISASJON:

Rederiet

Slik kan rederiet aktivt medvirke til forebygging og håndtering av trakassering og mobbing:

- Utarbeid en mobbepolitikk med klare definisjoner på trakassering og mobbing samt klare retningslinjer for hvordan forebygge og håndtere krenkelser på en profesjonell måte
- Ta ansvar for at politikken er kjent om bord på fartøyene og at den følges
- Oppnevnt og lær opp en eller flere personer til å håndtere saker om trakassering og mobbing
- Sørg for god introduksjon av nye medarbeidere - både faglig og sosialt
- Vær bevisst på rederiets ansvar for å sikre en respektfull tone og et godt samarbeid om bord

Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority
www.sdir.no

SeafarerHelp
The lifeline for seafarers

www.seafarerhelp.org
Telefon: + 44 20 7323 2737
E-post: help@seafarerhelp.org

Utarbeidet av:

SEA HEALTH & WELFARE
Handelsflådens Arbeidsmiljø og Velfærdsråd

Trakassering og mobbing er både skadelig og farlig!

- 27 % svarte i spørreundersøkelsen maritim sikkerhet i 2023 at de var blitt trakassert/mobbet siste 12 måneder.
- Baksnakking og ryktespredning samt personrettet kritikk var de mest utbredte formene for krenkelse.
- Undersøkelsen viste en direkte sammenheng mellom sikkerhetsrisiko og trakassering og mobbing.
- Langt flere av de som ble trakassert/mobbet har vært i nestenulykker og faktiske ulykker siste 12 måneder.
- Sjøfartsdirektoratet vil fremover ha enda større oppmerksomhet knyttet til trakassering og mobbing, samt overordnet når det gjelder arbeids- og levevilkår.

Grunnleggende regelverk

Likestillings- og diskrimineringsloven

§ 6. Forbud mot å diskriminere

Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk.

Skipsarbeidsloven

§ 1-1. Lovens formål

- å sikre trygge ansettelsesforhold og likebehandling i arbeidslivet til sjøs,
- sammen med skipssikkerhetsloven å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon og full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet,
- å legge til rette for tilpasninger i arbeidsforholdet knyttet til den enkelte arbeidstakers forutsetninger og livssituasjon,
- å gi grunnlag for at arbeidsgiver og arbeidstakerne selv kan ivareta og utvikle arbeidsmiljøet i virksomheten i samarbeid med arbeidslivets parter og med nødvendig veiledning og kontroll fra offentlig myndighet,
- å bidra til et inkluderende arbeidsliv.

Skipssikkerhetsloven

§ 1. Lovens formål

Loven skal trygge liv og helse, miljø og materielle verdier ved å legge til rette for god skipssikkerhet og sikkerhetsstyring, herunder hindre forurensning fra skip, sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og trygge arbeidsforhold om bord på skipet, samt et godt og tidsmessig tilsyn.

Sjeklister obligatorisk sertifikatinspeksjon

Vern mot diskriminering og trakassering

Har fartøyet rutiner/prosedyrer for å forebygge- og håndtere diskriminering og trakassering om bord?

- Rutinene må minimum inneholde hvordan forebygge, melde, håndtere og følge opp saker/situasjoner der det er utilbørlig opptreden. Det bør være en del av det systematiske HMS-arbeidet om bord.
- Arbeidstakere, verneombud og tillitsvalgt bør medvirke i utarbeidelse av rutiner.
- Saker bør forsøkes løst på laveste nivå om bord om det lar seg gjøre. Ved behov kan eksempelvis verneombud/tillitsvalgt kontaktes. Ved tvist kan Likestillings- og diskrimineringsombudet bistå partene (arbeidsgiver/arbeidstaker).

System for klagebehandling

Det skal være et system for klagebehandling om bord, som inneholder følgende:

- Rederiet skal oppnevne en person om bord som skal ha ansvar for behandling av klager fra de som har sitt arbeid om bord.
- Alle som har sitt arbeid om bord skal informeres om hvem klagebehandleren er, og hvordan denne kan kontaktes for å fremsette en klage.
- Denne skal søke å løse saken på lavest mulig nivå, men alle har også rett til å fremsette klager til rederiet eller Sjøfartsdirektoratet.
- Alle klager skal fremsettes skriftlig.
- Skipsarbeidstaker skal gis et eksemplar av klageprosedyrerne, med eventuelle tillegg, som gjelder for fartøyet.